

LES COMPETÈNCIES EN EDUCACIÓ

L'article 149.1.30 de la Constitució assenyala explícitament les competències educatives que corresponen a l'Estat de manera exclusiva: "Regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desenvolupament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria."

D'acord amb l'article 149, el paper de l'Estat podria haver quedat reduït a l'elaboració de la legislació educativa bàsica i a l'establiment de la normativa reguladora de la titulació. Cal dir, però, que amb posterioritat a l'entrada en vigor de la Constitució, algunes de les lleis estatals que s'han anat promulgant han limitat i interferit negativament la capacitat d'intervenció de les Comunitats Autònomes en l'àmbit educatiu. Ens referim, és clar, a aspectes parcials de la Llei Orgànica del Dret a l'Educació, de la Llei de Reforma Universitària, de la Llei de la Funció Pública. Els polítics que negociaren l'Estatut d'Autonomia per a les Illes Balears no volgueren o no saberen obtenir de l'Estat la capacitat per a dirigir el sistema educatiu illenc. Amb el pas dels anys s'ha demostrat que aquesta mancança és una de les més greus de les que presenta l'Estatut. Amb l'objectiu de solventar-la, durant la passada legislatura autonòmica el Parlament de Balears plantejà, mitjançant una Llei Orgànica presentada a les Corts Generals, que es realitzàs la transferència de la competència de l'ensenyament. Com és ben sabut, la transferència no se produí perquè s'hi oposà el grup parlamentari socialis

ta que comptava amb la majoria absoluta.

Mentrestant, l'Administració autonòmica ha tingut al seu càrrec "l'ensenyament de la llengua de la Comunitat Autònoma" (article 10,21) i l'Administració estatal ha gestionat la resta, gairebé la totalitat, del sistema educatiu. La descoordinació i les picabaralles entre les dues Administracions no han facilitat gens ni mica el procés de normalització lingüística en l'àmbit de l'escola. A hores d'ara som la única Comunitat Autònoma de l'Estat amb una llengua pròpia diferent a la castellana que no té competències educatives. Es tot un símptoma del menyspreu que es té envers la nostra personalitat nacional.

Els camins per a assolir les competències

Cal plantejar-se la consecució de les competències educatives com un objectiu central de la política d'ensenyament que es dissenyi per a les nostres Illes. No podem oblidar que hi ha tot un procés de reforma educativa que a hores d'ara s'està duent a terme de manera centralitzada.

Es arribat el moment d'intensificar la demanda de la transferència immediata de totes les competències educatives que permet la Constitució. I el camí per aconseguir-ho és doble:

a) Reformar l'Estatut, am-

Embat

llibres

**ESPECIALITZADA AMB PEDAGOGIA I PSICOLOGIA.
ELS DIVENDRES NO TANCAM AL MIGDIA.**

Pge. Part. Papa Joan XXIII, n.º 5-E
Centre Comercial «Los Geranios»
07002 Palma de Mallorca

Tel. 71 33 50

pliant-ne les seves competències. Això és perfectament possible perquè ja fa més de cinc anys que l'Estatut va entrar en vigor. La reforma, per tant, és del tot constitucional i, a més a més, l'Estatut actual la preveu i n'assenyala el procediment a seguir en el seu títol sisè.

b) Mitjançant el procediment previst a l'article 150.1 i 2 de la Constitució. Aquest article estableix que les Corts Generals poden atribuir a les Comunitats Autònomes la facultat de dictar, per elles mateixes, normes legislatives dins el marc dels principis, bases i directius fixats per una llei estatal. Ara bé, però, aquest camí presenta un inconvenient de primera categoria: la competència tan sols tindria un caràcter provisional, en tant que allò que es delega en un moment determinat pot deixar-se de delegar més endavant. A més a més, aconseguir la competència educativa per aquest camí implicaria que l'Estat Central, que en mantindria la titularitat, es reservaria més facultats de control probablement molt superiors a les que li correspon exercir sobre les competències que són estatutàries.

Des del punt de vista de l'S.T.E.I., les Balears haurien de disposar de les més àmplies competències educatives en el més curt període de

temps possible. Amb la reforma de l'Estatut s'aconseguiria el primer objectiu, en canvi, amb la promulgació d'una llei orgànica per part de l'Estat seria més factible assolir el segon.

Cal optar per un camí (reforma de l'Estatut) o per l'altre (lleï orgànica) a l'hora de plantejar la demanda de la transferència de l'educació. L'STEI, que des de sempre ha reivindicat les competències en ensenyament, es decanta per la reforma immediata de l'Estatut en la mesura que creu que aquest és el camí que dóna més garanties per a l'obtenció d'unes competències àmplies, sòlides, estables i sotmeses tan sols als requisits de control estatal que es desprenen dels articles 27 i 149.30 de la Constitució.

D'altra banda, la suposada lentitud de la via de la reforma podria reduir-se molt si els partits parlamentaris illencs tenguessin la voluntat política d'impulsar-la amb fermesa. I les garanties d'èxit encara serien molt majors si es manifestàs un consens social (sindicats, entitats culturals i cíviques, ensenyants...) que en fos activament partidari.

Les competències educatives a transferir

A l'hora d'afrontar la transferència de les competències educatives és convenient tenir-les concretades al màxim. Els recels i la tendència centralitzadora de l'Administració estatal probablement intentaran fer passar com a transferència àmplia i

generosa el que tan sols seran unes cessions limitades de capacitat de gestió.

La transferència d'aquest conjunt de competències requereix una actuació caracteritzada per un rigor absolut per part de les dues administracions. Cal avaluar amb exactitud els costos reals dels serveis transferits, afrontar els traspassos amb afany de col·laboració, i plantejar la realització de les transferències com un procés gradual i progressiu, amb una gestió compartida per les dues administracions durant tot el període transitori.

Un sistema educatiu propi

La Comunitat Autònoma de les Balears ha de comptar amb les competències educatives màximes per tal de poder crear un sistema educatiu plenament autònom, gestionat per una única administració, que sigui respectuós amb les característiques lingüístico-culturals del país i ajustat a les necessitats i demandes del seu sistema socio-econòmic.

L'establiment de projectes curriculars autònoms permetrà adaptar l'escola a les particularitats de la identitat i de l'entorn de les Illes, tant a nivell general com insular, comarcal o local.

Així mateix, la consecució de les transferències educatives permetrà l'adequació de la reforma als trets específics que ens defineixen com una realitat social i cultural diferenciada.

Un altre aspecte que es podrà derivar de la possessió de les competències és la distribució territorial idònia de la gestió del sistema educatiu a nivell d'arxipèlag, d'illa, de comarques i de municipis.

En resum, com a conseqüència de les transferències, l'escola de les Balears esdevindrà en potència un instrument actiu de primer ordre per a la integració i la normalització cultural de la nostra societat.

Resolució II Congrés de l'STEI

Proposta d'actuació immediata en defensa d'una escola nacional de les Illes.

“Davant la proposta d'acord entre el MEC i els Sindicats de l'Ensenyament i pel que fa a l'apartat **Concurs General de Trasllats**, l'STEI manifesta la seva preocupació i rebuig per la ignorància que se'n fa de la realitat lingüística i cultural del nostre país. En aquest sentit s'especifica que s'organitzarà el concurs per especialitats entre les quals no hi figura la llengua catalana.

Aquest fet entra en contradicció amb la Llei de Normalització Lingüística pel que fa al seu article 17 (que estableix que el català és oficial a tots els nivells educatius) i l'article 19, apartat 2, que regula la dedicació horària de la llengua i cultura catalanes i que serà, com a mínim, igualitària a la castellana. Això suposa un greu retrocés de cara a l'efectiva implantació de l'ensenyament de i en

català.

Per tot això el II Congrés de l'STEI aprova que es duguin a terme les següents mesures:

1) Que l'STEI esgoti totes les possibilitats fins a aconseguir que en el Reial Decret que desenvolupi el Concurs General de Trasllats d'EGB hi figuri, pel que fa referència a les Illes Balears, de manera clara i explícita en el seu apartat 6, l'especialitat de llengua i cultura catalanes. Així com també a l'apartat 9, sobre catalogació de llocs de treball, el MEC ha d'assumir el compromís que hi figurin els centres que ho tenen decidit i aprovat el pla pedagògic d'ensenyament en català, amb menció específica de tal qualitat, i s'exigeixi per accedir-hi la titulació necessària segons la llei vigent.

2) Si no s'aconseguissin els dos objectius anteriors, l'STEI iniciarà una campanya de

denúncia i sensibilització a l'opinió pública sobre els efectes negatius que tal mesura tendria.

3) En darrer terme, l'STEI promourà les accions legals i jurídiques pertinents a fi d'assegurar que els nostres drets lingüístics, tant individuals com col·lectius, no siguin marginats, així com també

promourà que les corresponents accions legals siguin assumides pel Govern Balear i per totes les entitats culturals, sindicals i polítiques de les Illes.

Cap a l'escola Nacional de les Illes

La llengua

Si l'ensenyament és un procés de preparació i integració a la pròpia comunitat social, l'hem de dissenyar tenint en compte tres elements fonamentals que permetran adequar-lo a les característiques específiques, de caire econòmic, social i cultural, que defineixen la nostra identitat nacional. Aquests tres elements són: la llengua, el currículum i la gestió.

Si l'ensenyament ha de servir per integrar els nins i nines en la comunitat illenca, haurà de basar-se en la nostra realitat lingüística i la llengua vehicular del procés educatiu ha de ser, per tant, la catalana. Aquest és l'esperit de l'Estatut i de la Llei de Normalització Lingüística; normalitzar la utilització de la llengua catalana, superant l'etapa de diglossia que

patim, i aconseguir fer realitat que els ciutadans de les nostres illes rebin en la llengua territorial la seva formació.

Per aconseguir-ho, és necessari que les autoritats educatives ho assumeixin i vigilin el compliment de la normativa: dedicació horària, programes, reciclatge del professorat ... i promoguin una sèrie de disposicions legals entre les que considerem urgents: Estatut especial dels